

THE IMPORTANCE OF FINANCIAL ANALYSIS FOR THE SUCCESSFUL BUSINESS OF ENTERPRISE

VAŽNOST FINANCIJSKE ANALIZE ZA USPJEŠNO POSLOVANJE PODUZEĆA

VRETENAR COBOVIC, Maja; COBOVIC, Mirko & GVOZDANOVIC, Mirjam

Abstract: *Proper interpretation of financial statements is very important for the development of a enterprise and its survival on the market. The authors in paper analyzed the basic financial reports of enterprise Donnel j.d.o.o. and they use a series of scientific research methods. The aim of this paper is on the basis of the conducted financial analysis to calculate the financial indicators of enterprises and rank them according to certain parameters. Based on the calculation of financial indicators it is possible to recognize the positive and negative aspects of the business enterprise and give recommendations for the success of future business.*

Key words: *financial analysis, financial reports, financial indicators*

Sažetak: *Pravilno tumačenje financijskih izvješća veoma je važno za razvoj poduzeća te njegov opstanak na tržištu. Autori u radu analiziraju temeljna financijska izvješća poduzeća Donnel j.d.o.o. te pri tome koriste niz znanstvenih metoda istraživanja. Cilj ovoga rada je temeljem provedene financijske analize izračunati financijske pokazatelje poduzeća te ih rangirati sukladno određenim parametrima. Temeljem izračuna financijskih pokazatelja moguće je uvidjeti pozitivne i negativne aspekte poslovanja poduzeća te dati preporuke za uspješnost budućeg poslovanja.*

Ključne riječi: *financijska analiza, financijska izvješća, financijski pokazatelji*

Authors' data: Maja, Vretenar Cobović, dr.sc., Veleučilište u Slavenskom Brodu, Dr. Mile Budaka 1, Slavonski Brod, mvretenar@vusb.hr ; Mirko, Cobović, univ.spec.oec., Veleučilište u Slavenskom Brodu, Dr. Mile Budaka 1, Slavonski Brod, mcobovic@vusb.hr ; Mirjam, Gvozdanić, studentica Veleučilišta u Slavenskom Brodu, Veleučilište u Slavenskom Brodu, Dr. Mile Budaka 1, Slavonski Brod, mirjam.gvozdanic@gmail.com

1. Uvod

Financijska analiza je važan instrument koji financijski manager koristi pri donošenju odluka vezanih za poslovanje poduzeća. U procesu analize financijskih izvještaja moguće je koristiti se čitavim nizom različitih postupaka, koji su utemeljeni na raščlanjivanju i uspoređivanju [1]. Komparativni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize mogu se razmatrati u kontekstu uspoređivanja. Suprotno tome, strukturni financijski izvještaji koji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize mogu se razmatrati u kontekstu raščlanjivanja. Analiza financijskih izvještaja koja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija naziva se horizontalnom analizom [1]. Pod vertikalnom analizom podrazumijeva se najčešće uspoređivanje financijskih podataka u jednoj godini [1].

2. Financijska izvješća i ciljevi financijskog izvještavanja – dosadašnja istraživanja

Za uspješno poslovanje poduzeća nužna je odgovarajuća informacijska podloga. Značajan dio takvih informacija nastaje u računovodstvu i zapisan je u financijskim izvještajima. Financijski izvještaj važno je komunikacijsko izvješće s kojim se poduzeće predstavlja javnosti. Ono je od iznimne koristi kako za izvjestitelja tako i za primatelja odnosno korisnika izvještaja [2]. Većina poduzeća u svoje godišnje izvještaje, a u čijem sastavu su i financijski izvještaji, ne uključuju samo obvezne informacije, koje zahtijevaju standardi i propisi već nude i dodatne informacije korisnicima izvještaja kako bi svoje poduzeće prikazali što transparentnije i sigurnije [3]. U konačnici cilj financijskog izvještavanja jest informiranje zainteresiranih korisnika o financijskom položaju poduzeća te o uspješnosti poslovanja.

Te su informacije sadržane u nizu financijskih izvještaja od kojih temeljne čine:

1. Bilanca - prikazuje stanje imovine, obveza i kapitala na određeni dan;
2. Račun dobiti i gubitka - pruža informacije o uspjehu poduzeća, odnosno o prihodima, rashodima i poslovnom rezultatu;
3. Izvještaj o novčanom toku - omogućuje menadžmentu procjenu uspješnosti upravljanja gotovinom kao i procjenu budućih tokova gotovine;
4. Bilješke uz financijske izvještaje - služe za pojašnjavaње podataka iz financijskih izvještaja.

2.1. Osnovne skupine financijskih pokazatelja

Pokazatelj je racionalni ili odnosni broj, što podrazumijeva da se jedna ekonomska veličina stavlja u odnos s drugom ekonomskom veličinom. Financijski pokazatelji su glavni nosioci informacija te podloga za upravljanje poduzećem i njegovim razvojem. Ove pokazatelje moguće je podijeliti u nekoliko skupina [4]:

1. Pokazatelji likvidnosti - mjere sposobnost poduzeća u kontekstu sposobnosti podmirenja dospjelih kratkoročnih obveza;

2. Pokazatelji zaduženosti - odraz su strukture pasive i pokazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza);
3. Pokazatelji aktivnosti - pokazuju koliko se efikasno koriste resursi društva u poslovnom procesu;
4. Pokazatelji ekonomičnosti - mjere odnos prihoda i rashoda i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda;
5. Pokazatelji profitabilnosti - mjere povrat uloženog kapitala;
6. Pokazatelji investiranja - pokazuju uspješnost ulaganja u dionice poduzeća.

3. Financijska analiza poduzeća Donnel j.d.o.o. – metodologija i rezultati istraživanja

Poduzeće Donnel j.d.o.o. je mladi hrvatski brand, a registrirano je za proizvodnju razne vanjske odjeće te se nalazi u privatnom vlasništvu. Poduzeće je osnovano kao jednostavno društvo s ograničenom odgovornošću, a temeljni kapital financiran je 100% domaćim kapitalom. Kako bi se provela odgovarajuća horizontalna financijska analiza te donijeli konkretni zaključci vezani uz poslovanje poduzeća, u nastavku rada analizirat će se temeljna financijska izvješća poduzeća Donnel j.d.o.o. u razdoblju od 2016. godine do 2018. godine. Na temelju analiziranih financijskih izvještaja poduzeća, izračunati će se financijski pokazatelji te će isti biti rangirani kako bi se odredio financijski položaj poduzeća na tržištu.

U tablici 1 prikazane su pojedine pozicije bilance poduzeća Donnel j.d.o.o.

Pozicija	2016.	2017.	2018.
A) Potraživanja za upisani a neplaćeni kapital	10,00	10,00	10,00
B) Dugotrajna imovina	9.635,00	129.271,00	74.943,00
C) Kratkotrajna imovina	130.988,00	145.687,00	385.475,00
D) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prohodi	-	-	-
E) Ukupna aktiva	140.633,00	274.968,00	460.428,00
A) Kapital i rezerve	- 93.855,00	- 26.533,00	73.205,00
B) Dugoročne obveze	48.322,00	31.693,00	14.491,00
C) Kratkoročne obveze	186.166,00	269.808,00	372.732,00
D) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja	-	-	-
E) Ukupna pasiva	140.633,00	274.968,00	460.428,00

Tablica 1. Bilanca poduzeća Donnel j.d.o.o. u kn (autori prema [5])

U tablici 1 prikazane su pojedine pozicije aktive i pasive bilance u tekućoj godini u odnosu na prethodnu godinu unutar promatranog razdoblja. Analizirajući podatke moguće je uočiti znatan rast dugotrajne imovine u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, no i veći pad u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu (pad za 42,03%).

Kratkotrajna imovina je tijekom cijelog promatranog razdoblja imala izražen trend rasta kao i ukupna imovina poduzeća. Rast ukupne imovine u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosio je 67,45%. U pasivi bilance također je dolazilo do određenih promjena. Dugoročne obveze poduzeća su se smanjivale tijekom cijelog promatranog razdoblja, dok je zabilježen konstantan trend rasta kratkoročnih obveza. Promatrajući cjelokupnu bilancu poduzeća te uzimajući u obzir da se radi o veoma mladom poduzeću moguće je zaključiti da raspolaže s odgovarajućom imovinom te da relativno dobro kontrolira svoje obveze.

U tablici 2 prikazane su pojedine pozicije računa dobiti i gubitka poduzeća Donnel j.d.o.o.

Pozicija	2016.	2017.	2018.
A) Poslovni prihodi	487.122,00	1.833.901,00	1.856.084,00
B) Poslovni rashodi	407.438,00	1.764.432,00	1.729.194,00
C) Financijski prihodi	44,00	248,00	11.718,00
D) Financijski rashodi	2.223,00	845,00	25.269,00
E) Ukupni prihodi	487.166,00	1.834.149,00	1.867.802,00
F) Ukupni rashodi	409.661,00	1.765.277,00	1.754.463,00
G) <u>Dobit ili gubitak razdoblja</u>	77.505,00	68.872,00	113.339,00

Tablica 2. Račun dobiti i gubitka poduzeća Donnel j.d.o.o. u kn (autori prema [5])

Na temelju podataka u tablici moguće je uočiti konstantan rast poslovnih, financijskih te ukupnih prihoda unutar promatranog razdoblja. U 2018. godini u odnosu na 2017. godinu poslovni prihodi su rasli za 1,21%, dok su financijski prihodi rasli za čak 11.470,00 kn. Rast ukupnih prihoda u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosio je 1,83%. Sličan trend izražen je i za poslovne, financijske te ukupne rashode poduzeća. No, veoma je važno napomenuti da se ukupna dobit poduzeća konstantno povećavala unutar promatranog razdoblja što je pozitivan predznak za uspješno poslovanje poduzeća. Rast dobiti u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu iznosio je 64,56%.

U tablici 3 prikazane su pojedine pozicije izvješća o novčanom tijeku poduzeća Donnel j.d.o.o.

Pozicija	2016.	2017.	2018.
A) Novac i novčani ekvivalenti na početku razdoblja	93.266,00	121.400,00	118.698,00
B) Povećanje novca i novčanih ekvivalenata	17.890,00	-	16.447,00
C) Smanjenje novca i novčanih ekvivalenata	-	6.267,00	-
D) Novac i novčani ekvivalenti na kraju razdoblja	111.156,00	115.133,00	135.145,00

Tablica 3. Izvješće o novčanom tijeku poduzeća Donnel j.d.o.o. u kn (autori prema [5])

Na temelju podataka u tablici moguće je uočiti smanjenje novca i novčanih ekvivalenata na kraju razdoblja u 2017. godini u odnosu na početak godine za 5,16%. U 2016. godini i 2018. godini zabilježen je trend rasta novca i novčanih ekvivalenata u odnosu na početak tekuće godine. U 2016. godini novac i novčani ekvivalenti rasli su za 19,18% dok u 2018. godini rast je iznosio 13,86%.

Temeljem navedenog moguće je uočiti dobro poslovanje poduzeća vezano uz novčane tijekove od poslovnih, financijskih i investicijskih aktivnosti.

Na temelju analiziranih financijskih izvještaja poduzeća Donnel j.d.o.o. moguće je izračunati financijske pokazatelje te i rangirati kako bi se odredio financijski položaj poduzeća na tržištu.

U tablici 4 prikazani su izračuni pokazatelja likvidnosti poduzeća Donnel j.d.o.o.

Financijski pokazatelj	2016.	rang	2017.	rang	2018.	rang
Koeficijent trenutne likvidnosti	0,65	1	0,03	2	0,02	3
Koeficijent tekuće likvidnosti	0,70	2	0,54	3	1,03	1
Koeficijent ubrzane likvidnosti	0,70	1	0,23	2	0,09	3
Koeficijent financijske stabilnosti	0,91	3	0,25	1	0,85	2

Tablica 4. Pokazatelji likvidnosti poduzeća Donnel j.d.o.o. (izračun autora prema [5])

Prema podacima u tablici moguće je uočiti pad koeficijenta trenutne i ubrzane likvidnosti u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu, dok koeficijent tekuće likvidnosti bilježi trend rasta u 2018. godini u odnosu na 2017. godinu.

Poželjna vrijednost ovih pokazatelja trebala bi biti 1, temeljem čega je moguće zaključiti da poduzeće ima određenih poteškoća s likvidnošću, no unatoč tomu ono je financijski stabilno poduzeće.

To potvrđuje koeficijent financijske stabilnosti koji bi trebao biti manji od 1, jer se iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajna imovina. Ako je veći od 1, to znači da je dugotrajna imovina financirana iz kratkoročnih obveza, tj. da postoji deficit radnog kapitala, što u slučaju poduzeća Donnel j.d.o.o. ne postoji.

U tablici 5 prikazani su izračuni pokazatelja zaduženosti poduzeća Donnel j.d.o.o.

Financijski pokazatelj	2016.	rang	2017.	rang	2018.	rang
Koeficijent zaduženosti	1,67	3	1,10	2	0,84	1
Koeficijent vlastitog financiranja	1,45	3	1,01	2	0,47	1

Tablica 5. Pokazatelji zaduženosti poduzeća Donnel j.d.o.o. (izračun autora prema [5])

Prema podacima u tablici vidljivo je da koeficijenti zaduženosti i vlastitog financiranja bilježe trend pada tijekom promatranog razdoblja što je pozitivno za poduzeće.

Za koeficijent zaduženosti je poželjno da bude što niži, a maksimalno može iznositi 1. Poduzeće je imalo određenih problema sa zaduženošću u 2016. i 2017. godini, no u 2018. godini situacija se poboljšava temeljem čega je moguće zaključiti da poduzeće problem zaduženosti rješava na vrijeme.

U tablici 6 prikazani su izračuni pokazatelja ekonomičnosti poduzeća Donnel j.d.o.o.

Financijski pokazatelj	2016.	rang	2017.	rang	2018.	rang
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,19	1	1,04	3	1,06	2
Ekonomičnost financiranja	0,02	3	0,29	2	0,47	1

Tablica 6. Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća Donnel j.d.o.o. (izračun autora prema [5])

Pokazatelji ekonomičnosti izračunavaju se na temelju računa dobiti i gubitka te je poželjno da budu što veći.

Vrijednost manja od jedan ukazuje na manje prihode od rashoda što je kod poduzeća Donnel j.d.o.o. vezano uz financijske prihode koji bilježe trend rasta unutar promatranog razdoblja, no ti prihodi su još uvijek manji od rashoda.

Ekonomičnost ukupnog poslovanja je zadovoljavajuća iako opada u 2017. godini u odnosu na 2016. godinu kada je bila i najveća.

No drugi rang ovog koeficijenta ipak zauzima 2018. godina što je značajno utjecalo na cjelokupno poslovanje poduzeća.

U tablici 7 prikazani su izračuni pokazatelja profitabilnosti poduzeća Donnel j.d.o.o.

Financijski pokazatelj	2016.	rang	2017.	rang	2018.	rang
Neto marža profita	0,02	3	0,32	2	0,65	1
Bruto marža profita	0,05	3	0,67	2	0,91	1
Rentabilnost vlastitog kapitala	0,87	3	2,54	2	2,66	1

Tablica 7. Pokazatelji profitabilnosti poduzeća Donnel j.d.o.o. (izračun autora prema [5])

Za pokazatelje profitabilnosti poželjno je da budu što veći. Iako su pokazatelji bruto i neto marže manji od 1, oni pokazuju trend rasta unutar promatranog razdoblja što je rezultat pozitivnog financijskog rezultata (dobitka krajem tekuće godine) te rasta ukupnih prihoda.

To dokazuje i rentabilnost vlastitog kapitala čiji koeficijenti prelaze 1 u 2017. i 2018. godini. Ovi pokazatelji ukazuju na uspješnost poslovanja poduzeća te njegov pozitivan financijski položaj na tržištu.

3. Zaključak

Financijska izvješća te njihova analiza jedna su od ključnih aktivnosti za uspješno poslovanje poduzeća. Uz pomoć određenih izračuna učinjena je analiza financijskih izvješća i financijskih pokazatelja poduzeća Donnel j.d.o.o. te je time utvrđen njegov financijski položaj na tržištu. Unatoč padu određenih pozicija unutar bilance poduzeća (pad dugotrajne imovine, kapitala i rezervi) te računa dobiti i gubitka (manji financijski prihodi u odnosu na financijske rashode) poduzeće je i dalje financijski stabilno te ima dobre predispozicije da postane jedno od vodećih proizvođača razne vanjske odjeće u Republici Hrvatskoj. Izračunom financijskih pokazatelja postoje određene poteškoće s trenutnom i ubrzanom likvidnošću te ekonomičnošću financiranja. No, unatoč tomu koeficijent financijske stabilnosti kao i pokazatelji zaduženosti i profitabilnosti potvrđuju veoma dobar tržišni položaj poduzeća te njegovu financijsku uspješnost.

4. Literatura

- [1] Žager, K. & Žager, L. (2008). *Analiza financijskih izvještaja*, Masmedia, 978-953-157-518-8, Zagreb
- [2] Stittle, J. (2002): *Some Evidence from Company Annual Reports*, Business and Society Review, Blackwell Publishers, Boston
- [3] Belak, V. (1995): *Menadžersko računovodstvo*, PRiF plus, Zagreb
- [4] Van Horne, J. C. & Wachowicz, J. M. (2002). *Osnove financijskog menadžmenta*, Mate, 978-953-607-009-1, Zagreb
- [5] Financijska izvješća poduzeća Donnel j.d.o.o., *Dostupno na:* <http://rgfi.fina.hr/JavnaObjava-web/prijava.do>, *Pristup:* 10-03-2020
- [6] <https://www.donnel.hr/o-nama/>, *Pristup:* 10-03-2020

Photo 075. Uzorkovanje vina / Wine sampling